

Research Article

Developing a Structural Equation Model of Resilience Based on Self-Differentiation with the Mediation of Marital Intimacy in Married Female Nurses Working in Government Hospitals and Health Centers

Mohsen Kamalinia¹ , Kianoush Zaharakar^{2,*} , Mehdi Arabzadeh²

¹ Department of Psychology, School of Humanities, Saveh Branch, Islamic Azad University, Saveh, Iran

² Department of Counseling, School of Psychology and Educational Sciences, Kharazmi University, Karaj, Iran

* **Corresponding author:** Kianoush Zaharakar, Counseling Department, School of Psychology and Educational Sciences, Kharazmi University, Karaj, Iran. Email: dr_zaharakar@khu.ac.ir

DOI: [10.61186/jams.27.6.378](https://doi.org/10.61186/jams.27.6.378)

How to Cite this Article:

Kamalinia M, Zaharakar K, Arabzadeh M. Developing a Structural Equation Model of Resilience Based on Self-Differentiation with the Mediation of Marital Intimacy in Married Female Nurses Working in Government Hospitals and Health Centers. *J Arak Uni Med Sci.* 2025;27(6): 378-85. DOI: [10.61186/jams.27.6.378](https://doi.org/10.61186/jams.27.6.378)

Received: 26.09.2024

Accepted: 08.12.2024

Keywords:

Resilience;
Self-differentiation;
Marital intimacy;
Married female nurses

© 2024 Arak University of Medical Sciences

Abstract

Introduction: Resilience is an influential component of various psychological, emotional, and emotional variables and is substantial in occupational, individual, and family issues research.

Methods: The present study is fundamental in its purpose and descriptive in collecting data; it is a correlational type with a structural equation model. The statistical population of the study also includes all married female nurses in government medical centers and hospitals in Alborz province who were working in 2022, from which 400 people were selected as a sample using a multi-stage cluster sampling method. Connor and Davidson's (2003) resilience questionnaire, the revised short form of the Skorn-Smith Self-Differentiation Questionnaire (2003), and Bagarozzi's (2001) Marital Intimacy Questionnaire were used to collect data.

Results: There is a positive and significant relationship between self-differentiation ($r = 0.732$, $P > 0.01$) and marital intimacy ($r = 0.856$, $P > 0.01$) with resilience. Also, the standard deviation, skewness, and kurtosis of the self-differentiation variable were 20.686, 0.212, and -0.941; the marital intimacy variable was 89.597, 887, and -0.019; and the resilience variable was 30.055, 0.202, and -1.131.

Conclusions: The results showed that the data fit the research's conceptual model and also confirmed the mediating role of marital intimacy in the relationship between self-differentiation and resilience. Therefore, it is recommended that healthcare professionals pay special attention to the cognitive, emotional, and affective variables of this group to increase the strength of married female nurses.

تدوین مدل معادلات ساختاری تاب‌آوری بر اساس تمایز یافتگی خود با میانجی‌گری صمیمیت زناشویی در پرستاران زن متأهل شاغل در بیمارستان‌ها و مراکز درمانی دولتی

محسن کمالی‌نیا^۱، کیانوش زهراکار^{۲*}، مهدی عرب‌زاده^۲ ID

^۱ گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد ساوه، دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران

^۲ گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، کرج، ایران

* نویسنده مسئول: کیانوش زهراکار، گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، کرج، ایران.

ایمیل: dr_zahrakar@khu.ac.ir

DOI: 10.61186/jams.27.6.378

چکیده

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۷/۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۹/۱۸

واژگان کلیدی:

تاب‌آوری؛

تمایز یافتگی خود؛

صمیمیت زناشویی؛

پرستاران زن متأهل

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی اراک محفوظ است.

مقدمه: تاب‌آوری، مؤلفه‌ای تأثیرگذار بر متغیرهای مختلف روانی، عاطفی و هیجانی است و نقش مهمی بر مسائل شغلی، فردی و خانوادگی دارد. **روش کار:** پژوهش حاضر از لحاظ هدف، بنیادی است و از نظر نحوه جمع‌آوری اطلاعات، توصیفی از نوع همبستگی با مدل معادلات ساختاری است. جامعه آماری پژوهش نیز شامل کلیه پرستاران زن متأهل مراکز درمانی و بیمارستانی دولتی استان البرز که در سال ۱۴۰۱ مشغول به فعالیت بودند که از بین آنان ۴۰۰ نفر به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. از پرسشنامه‌های تاب‌آوری کانر و دیویدسون (۲۰۰۳)، فرم کوتاه تجدید نظر شده پرسشنامه تمایز یافتگی خود اسکورن و اسمیت (۲۰۰۳) و پرسشنامه صمیمیت زناشویی باگاروزی (۲۰۰۱) جهت جمع‌آوری اطلاعات استفاده گردید. **یافته‌ها:** بین تمایز یافتگی خود ($r = 0.732, P > 0.01$)، صمیمیت زناشویی ($r = 0.856, P > 0.01$) با تاب‌آوری، رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. همچنین انحراف استاندارد، چولگی و کشیدگی متغیر تمایز یافتگی خود ۲۰/۶۸۶، ۰/۲۱۲ و ۰/۹۴۱- و متغیر صمیمیت زناشویی ۸۹/۵۹۷، ۰/۸۸۷- و ۰/۱۹- و متغیر تاب‌آوری ۳۰/۰۵۵، ۰/۲۰۲- و ۱/۱۳۱- بدست آمد. **نتیجه‌گیری:** نتایج نشان داد، داده‌ها با مدل مفهومی پژوهش برازش دارند و همچنین نقش واسطه‌گری صمیمیت زناشویی در رابطه بین تمایز یافتگی خود بر تاب‌آوری مورد تأیید واقع شد. لذا جهت افزایش تاب‌آوری پرستاران زن متأهل به مسئولین کادر درمان پیشنهاد می‌گردد به متغیرهای شناختی، هیجانی و عاطفی این قشر توجه ویژه داشته باشند.

ارجاع: کمالی‌نیا محسن، زهراکار کیانوش، عرب‌زاده مهدی. تدوین مدل معادلات ساختاری تاب‌آوری بر اساس تمایز یافتگی خود با میانجی‌گری صمیمیت زناشویی در پرستاران زن متأهل شاغل در بیمارستان‌ها و مراکز درمانی دولتی. *مجله دانشگاه علوم پزشکی اراک* ۲۷ (۶): ۳۷۸-۳۸۵، ۱۴۰۳.

مقدمه

در سال‌های اخیر رویکرد روانشناسی مثبت‌گرا، با شعار توجه به استعدادها و توانمندی انسان مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است. تاب‌آوری، بنیادی‌ترین سازه‌های مورد پژوهش در این رویکرد می‌باشد که جایگاه ویژه‌ای؛ بخصوص در حوزه روانشناسی تحولی، روان‌شناسی خانواده و بهداشت روان به خود اختصاص داده است (۱).

تاب‌آوری ظرفیتی برای مقاومت در برابر استرس و فاجعه است (۲). تاب‌آوری، قابلیت فرد در برقراری تعادل زیستی؛ روانی و معنوی در مقابل خطر می‌باشد؛ یعنی نوعی ترمیم خود که با پیامدهای مثبت هیجانی، عاطفی و شناختی همراه است (۳). پرستاران به عنوان عمده‌ترین نیرو و مهم‌ترین سنگربانان نظام سلامت، نقش اساسی در تداوم مراقبت‌ها و ارائه

خدمات جسمی، روانی و اجتماعی به افراد را عهده دارند که استرس‌های شغلی مختلفی را تجربه می‌کنند. پرستاران زن متأهل علاوه بر داشتن شغلی پر از استرس و فرسودگی بالا باید نقش‌های دیگری چون همسررداری و مادر بودن را ایفاگر باشند. لذا این فشار و استرس و فرسودگی بیشتر جلوه‌گر است.

یکی از مفاهیمی که در تاب‌آوری فرد نقش دارد، انعطاف‌پذیری شناختی است. انعطاف‌پذیری شناختی از رویکرد روانشناسی مثبت‌گرا مورد استفاده قرار گرفته شده و توانایی تغییر آمایه‌های شناختی به منظور سازگاری با محرک‌های در حال تغییر محیط است. این توانایی‌ها شامل توانایی تغییر دیدگاه یا سازگاری انطباقی فرد با قوانین، تقاضاها یا شرایط محیط جدید می‌باشد (۴).

۲- آیا صمیمیت زناشویی در رابطه بین تمایز‌یافتگی خود بر تاب‌آوری نقش دارد؟

روش کار

پژوهش حاضر از لحاظ هدف، بنیادی است و از نظر نحوه جمع‌آوری اطلاعات، توصیفی از نوع همبستگی با مدل معادلات ساختاری است. جامعه آماری این مطالعه شامل کلیه پرستاران زن متأهل مراکز درمانی و بیمارستانی دولتی استان البرز که در سال ۱۴۰۱ مشغول به فعالیت بودند، که از بین واحدها و بخش‌های مختلف مراکز درمانی و بیمارستان‌های دولتی شهر کرج به صورت خوشه‌ای چندمرحله‌ای، نمونه‌ای به حجم ۴۰۰ نفر انتخاب شدند. معیارهای ورود شرکت‌کنندگان عبارت بودند از: توانایی صحبت به زبان فارسی، باهم زندگی کردن زوج‌ها، پرستار شاغل در بیمارستان‌ها و مراکز درمانی دولتی. معیارهای خروج عبارت بودند از: ابتلا به اختلالات شخصیت، طلاق و شرکت همزمان در پژوهش‌های دیگر.

ابزارپژوهش: مقیاس تاب‌آوری Connor و Davidson این مقیاس توسط Connor و Davidson (۲۰۰۳) تهیه شده و دارای ۲۵ گویه است. که بر اساس یک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای بین صفر (کاملاً نادرست) تا کاملاً درست ۴ در نظر گرفته شده و دارای ۵ خرده‌آزمون، تصور شایستگی فردی با سؤالات ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۱۷، ۱۶، ۱۲، ۱۱، ۱۰؛ اعتماد به غرایز فردی با سؤالات ۲۰، ۱۹، ۱۸، ۱۵، ۱۴، ۷، ۶؛ تحمل عاطفه منفی با سؤالات ۸، ۴، ۲، ۱؛ پذیرش مثبت تغییر و روابط ایمن با سؤالات ۲۲، ۲۱، ۱۳ و مؤلفه کنترل و تأثیرات معنوی با سؤالات ۹ و ۳ است که هر چه فرد نمره بالاتری کسب نماید، دارای تاب‌آوری بیشتری است. دامنه نمرات بین ۰ تا ۱۰۰ می‌باشد.

Connor و Davidson ضریب آلفای کرونباخ مقیاس تاب‌آوری را ۰/۸۹ درصد گزارش کرده‌اند. این مقیاس در ایران هنجاریابی شده است. بر اساس پژوهش حاضر پایایی بین سؤالات و بین مؤلفه‌های پرسشنامه فوق به ترتیب بر اساس آلفای کرونباخ ۰/۸۱ و ۰/۸۳ بدست آمده است.

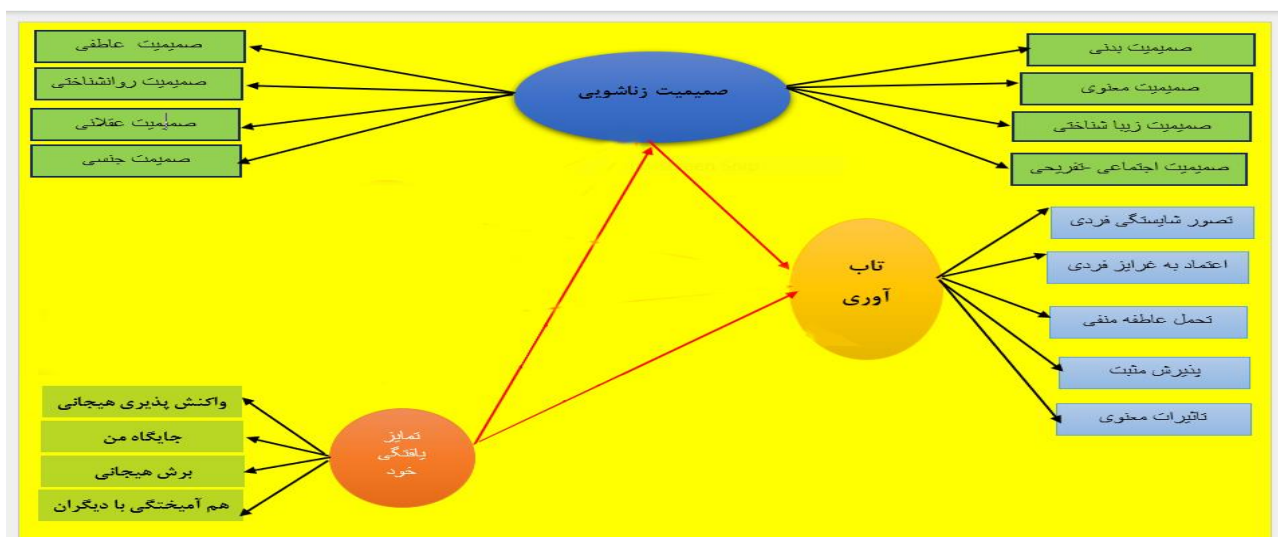
عامل دیگری که بر تاب‌آوری افراد می‌تواند تأثیرگذار باشد تمایز‌یافتگی خود است. مفهوم خودتمایزسازی (تمایز‌یافتگی خود) اساسی‌ترین مفهوم نظریه بوون است (۵). خودتمایزسازی یا تمایز‌یافتگی خود، توانایی فرد در تفکیک فرایندهای عقلی و احساسی و صمیمیت و خودمختاری خویش از دیگران است و در واقع رسیدن به حدی از استقلال عاطفی که فرد بتواند در موقعیت‌های عاطفی و هیجانی، بدون غرق شدن در جو عاطفی آن موقعیت‌ها، به صورت خودمختار و عقلانی تصمیم‌گیری کند (۶).

یکی از عواملی که بر تاب‌آوری زوج‌ها مؤثر است، صمیمیت زناشویی است. صمیمیت زناشویی به منزله یکی از مهم‌ترین عوامل در تعیین ثبات و دوام رابطه زناشویی و یکی از پایه‌های اصلی یک زندگی زناشویی موفق است (۷). صمیمیت زناشویی، یکی از قوی‌ترین و پایدارترین عوامل پیش‌بینی‌کننده کیفیت و ثبات رابطه زناشویی است که بر افزایش تاب‌آوری زوجین تأثیرگذار است (۸).

راهبردهای تنظیم شناختی هیجان (Cognitive emotion regulation strategies) یکی از ابعاد هوش هیجانی است. نتایج حاکی از آن است که در روابط زوجین هرچه فرد از نظر هیجانی بهتر بتواند احساسات خود را کنترل کند، در نتیجه در روابط با همسرش صمیمیت بالایی را تجربه می‌کند (۹).

با توجه به بررسی پیشینه و ادبیات پژوهش، به نظر می‌رسد مطالعات انجام شده در حوزه تاب‌آوری با خلأهایی روبرو است. خلأیی که با مطالعه پیشینه پژوهشی احساس گردید و نقش مهم و تأثیرگذاری که صمیمیت زناشویی در بین افراد متأهل وجود داشت، پژوهشگران را برآن داشت که به بررسی متغیرهای فوق به صورت همزمان بر تاب‌آوری با میانجی‌گری متغیر صمیمیت زناشویی بپردازند. پژوهش حاضر بدنبال بررسی این سؤالات است:

۱- آیا داده‌ها با مدل مفهومی پژوهش برازش دارد؟

شکل ۱. مدل پیشنهادی

جدول ۱. اطلاعات جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان در پژوهش

اطلاعات جمعیت‌شناختی		متغیرها
درصد	فراوانی	
۳۸	۱۵۲	سن ۲۰-۲۵ سال
۱۵	۶۰	سن ۲۶-۳۰ سال
۱۳/۷۵	۵۵	سن ۳۱-۳۵ سال
۷/۵	۳۰	سن ۳۶-۴۰ سال
۱۱/۷۵	۴۷	سن ۴۱-۴۵ سال
۷/۲۵	۲۹	سن ۴۶-۵۰ سال
۴/۷۵	۱۹	سن ۵۱-۵۵ سال
۲	۸	سن ۵۶ سال و بالا
۱۰۰	۴۰۰	جمع
۲	۸	میزان تحصیلات زیر دیپلم
۲/۲۵	۱۰	دیپلم
۱۳/۷۵	۵۵	فوق دیپلم
۶۶/۲۵	۲۶۵	لیسانس
۱۴/۵	۵۸	فوق لیسانس
۱	۴	دکتری و بالاتر
۱۰۰	۴۰۰	جمع
۳۶	۱۴۴	تعداد فرزند بدون فرزند
۳۰/۵	۱۲۲	یک فرزند
۲۴/۵	۹۸	دو فرزند
۸	۳۲	سه فرزند
۰/۵	۲	۴ فرزند
۰/۵	۲	۵ فرزند و بیشتر
۱۰۰	۴۰۰	جمع
سابقه اشتغال		
۴۹/۵	۱۹۸	۰-۵ سال
۱۹/۷۵	۷۹	۶-۱۰ سال
۱۰/۷۵	۴۳	۱۱-۱۵ سال
۸/۷۵	۳۵	۱۶-۲۰ سال
۶/۷۵	۲۷	۲۱-۲۵ سال
۴/۵	۱۸	۲۶ سال به بالا
۱۰۰	۴۰۰	جمع
۴۱/۵	۱۶۶	مدت ازدواج ۰-۵ سال
۱۷/۲۵	۶۹	۶-۱۰ سال
۱۴/۲۵	۵۷	۱۱-۱۵ سال
۱۰/۲۵	۴۱	۱۶-۲۰ سال
۸/۵	۳۴	۲۱-۲۵ سال
۸/۲۵	۳۳	۲۶ سال به بالا
۱۰۰	۴۰۰	جمع
۹۵/۵	۳۸۲	وضعیت زندگی مشترک زندگی مشترک
۴/۵	۱۸	در آستانه طلاق
۱۰۰	۴۰۰	جمع

همانطور که در جدول ۲ مشاهده می‌گردد، انحراف استاندارد، چولگی و کشیدگی متغیر تمایز یافتگی خود $۰/۶۸۶$ ، $۰/۲۱۲$ و $۰/۹۴۱$ - متغیر صمیمیت زناشویی $۸۹/۵۹۷$ ، $۰/۸۸۷$ - و $۰/۱۹$ - و متغیر تاب‌آوری $۳۰/۰۵۵$ ، $۰/۲۰۲$ - و $۰/۱۳۱$ - بدست آمد. همچنین آلفای کرونباخ انعطاف‌پذیری شناختی $۰/۸۱۶$ ، تنظیم شناختی هیجان $۰/۸۳۹$ ، تمایز یافتگی $۰/۷۹۱$ ، صمیمیت زناشویی $۰/۸۰۵$ و تاب‌آوری $۰/۸۵۱$ گزارش شده است.

مقیاس تمایز یافتگی خود (Differentiation of self inventory):

این پرسشنامه توسط اسکورن و لندر (۱۹۹۸) ساخته و در سال ۲۰۰۳ با ۴۶ سؤال مورد تجدیدنظر قرار گرفت و توسط Skorn-Smith (۲۰۱۱) در فرم کوتاه به ۲۰ گویه تقلیل پیدا کرد. این پرسشنامه با یک مقیاس لیکرت در یک طیف ۵ گزینه‌ای به کاملاً نادرست نمره ۱ تا کاملاً درست نمره ۵ درجه‌بندی شده است. دارای ۴ خرده مقیاس (واکنش‌پذیری هیجانی با سؤالات ۱، ۶، ۹، ۱۱، ۱۴، ۱۶، ۱۸، جایگاه من با سؤالات ۲، ۳، ۱۰، ۱۲، ۱۹، ۲۰، برش هیجانی با سؤالات ۴، ۷، ۱۵ و مؤلفه هم آمیختگی با دیگران با سؤالات ۵، ۸، ۱۳، ۱۷ است. سؤالات ۱۹، ۱۸، ۱۷، ۱۶، ۱۵، ۱۴، ۱۳، ۱۱، ۹، ۷، ۵، ۴ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. آلفای کرونباخ محاسبه شده برای مقیاس کلی تمایز یافتگی $۰/۸۸$ و برای خرده مقیاس‌ها به ترتیب $۰/۸۳$ ، $۰/۸۰$ ، $۰/۸۳$ ، $۰/۸۲$ محاسبه گردید. بر اساس پژوهش حاضر پایایی بین سؤالات و بین مؤلفه‌های پرسشنامه فوق به ترتیب بر اساس آلفای کرونباخ $۰/۸۴$ و $۰/۸۷$ بدست آمده است.

پرسشنامه صمیمیت زناشویی بارگاروزی (Barkaroz Marital Intimacy Questionnaire) (۲۰۰۱): این پرسشنامه توسط Barkarozی در سال ۲۰۰۱ ساخته شده است. هدف از ساخت این پرسشنامه، ارزیابی میزان صمیمیت زوجین است. این پرسشنامه دارای ۴۱ سؤال و ۸ خرده مقیاس (عاطفی، روانشناختی، عقلانی، جنسی، صمیمیت بدنی، معنوی، زیبانشناختی و اجتماعی - تفریحی را مورد بررسی قرار می‌دهند. هر یک از این ابعاد به جز بعد معنوی که ۶ سؤال دارد، ۵ سؤال جهت ارزیابی در نظر گرفته شده است و در یک طیف ۱۰ گزینه‌ای از ۱ (ابتدا این نیاز در من وجود ندارد) تا ۱۰ (این نیاز در من شدیداً قوی است) درجه‌بندی شده است. این پرسشنامه در ایران توسط اعتمادی (۱۳۸۷) اعتبار کل پرسشنامه را $۰/۹۴$ و روایی همزمان $۰/۵۸$ را بدست آورد. بر اساس پژوهش حاضر، پایایی بین سؤالات و بین مؤلفه‌های پرسشنامه فوق به ترتیب بر اساس آلفای کرونباخ $۰/۸۷$ و $۰/۸۹$ بدست آمده است.

در این پژوهش از جدول توزیع فراوانی (به منظور بررسی ویژگی‌های آزمودنی‌ها، شاخص‌های آمار توصیفی (نظیر: فراوانی، میانگین، انحراف معیار، کمینه، بیشینه، کجی، کشیدگی) و مدل‌سازی معادلات ساختاری (مدل اندازه‌گیری و مدل معادلات ساختاری) با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۶ (IBM Corporation, Armonk, NY, version 26) و Amos24 استفاده شده است.

در اجرای پژوهش، هدف از اجرا به‌روشنی برای شرکت‌کنندگان توضیح داده شد؛ همچنین به آنان اطمینان داده شد که یافته‌های آنان محرمانه است این پژوهش دارای کد کمیته اخلاق IR.ABZUMS.REC.1401.297 از دانشگاه علوم پزشکی البرز است.

یافته‌ها

از بین ۴۰۰ نفر پرستار زن متأهل که مورد مطالعه قرار گرفتند، نتایج اطلاعات جمعیت‌شناختی بر اساس سن، میزان تحصیلات، تعداد فرزند، سابقه اشتغال، مدت ازدواج و وضعیت زندگی مشترک طبق جدول ۱ تقسیم‌بندی شدند.

جدول ۲. شاخص‌های مرکزی (کمترین، بیشترین، میانگین، انحراف استاندارد، چولگی و کشیدگی) متغیرها و مؤلفه‌های پژوهش

مؤلفه‌ها							متغیرها
تعداد	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی	
۴۰۰	۱۸	۹۰	۵۲/۲۳۲	۲۰/۶۸۶	۰/۲۱۲	-۰/۹۴۱	تمایز یافتگی خود
۴۰۰	۶	۳۰	۱۹/۲۶۵	۶/۶۶۸	۰/۱۰	-۰/۸۹۵	مؤلفه‌ها
۴۰۰	۶	۳۰	۱۵/۸۸۷	۷/۰۶۹	۰/۳۹۹	-۰/۸۹۴	واکنش پذیری هیجانی
۴۰۰	۳	۱۵	۸/۳۶۵	۳/۵۵۷	۰/۲۰۷	-۰/۸۷۱	جایگاه من
۴۰۰	۵	۲۵	۱۴/۱۷۵	۵/۸۲۴	۰/۲۲۱	-۰/۸۹۵	برش هیجانی
۴۰۰	۴۱	۴۱۰	۳۰۹/۴۳۵	۸۹/۵۹۷	-۰/۸۸۷	-۰/۱۹	هم‌آمیزی با دیگران
۴۰۰	۵	۵۰	۳۷/۵۸۰	۱۱/۳۸۵	-۰/۸۱۰	-۰/۳۱۸	صمیمیت زناشویی
۴۰۰	۵	۵۰	۳۸/۱۱۰	۱۰/۸۰۴	-۰/۸۰۶	-۰/۳۰۱	مؤلفه‌ها
۴۰۰	۵	۵۰	۳۸/۳۲۵	۱۰/۱۹۵	-۰/۷۳۲	-۰/۲۹۸	صمیمیت عاطفی
۴۰۰	۵	۵۰	۳۸/۷۶۰	۱۱/۱۲۹	-۱/۰۱۵	-۰/۳۴۵	صمیمیت روانشناختی
۴۰۰	۵	۵۰	۳۶/۳۸۵	۱۱/۵۳۵	-۰/۷۰۰	-۰/۴۴۴	صمیمیت عقلانی
۴۰۰	۶	۶۰	۴۴/۳۱۷	۱۳/۶۵۰	-۰/۷۸۸	-۰/۲۱۱	صمیمیت جنسی
۴۰۰	۵	۵۰	۳۸/۱۱۷	۱۰/۴۶۰	-۰/۷۳۹	-۰/۲۹۴	صمیمیت بدنی
۴۰۰	۵	۵۰	۳۷/۸۴۰	۱۰/۷۳۸	-۰/۷۵۷	-۰/۲۱۵	صمیمیت معنوی
۴۰۰	۰	۱۰۰	۵۸/۲۳۰	۳۰/۰۵۵	-۰/۲۰۲	-۱/۱۳۱	صمیمیت زیباشناختی
۴۰۰	۰	۳۲	۱۸/۵۷۰	۹/۹۱۶	-۰/۱۵۳	-۱/۱۵۹	صمیمیت اجتماعی-تفریحی
۴۰۰	۰	۲۸	۱۴/۱۴۰	۸/۵۵۹	-۰/۱۰۳	-۱/۰۹۴	تاب‌آوری
۴۰۰	۰	۲۰	۱۲/۵۷۰	۵/۴۷۶	-۰/۲۳۳	-۰/۸۲۷	مؤلفه‌ها
۴۰۰	۰	۱۲	۷/۶۶۲	۳/۷۳۲	-۰/۳۶۳	-۱/۲۱۳	تصور شایستگی فردی
۴۰۰	۰	۸	۵/۲۸۷	۲/۶۴۶	-۰/۵۱۶	-۱/۰۸۲	اعتماد به غرایز فردی
							تحمل عاطفه منفی
							پذیرش مثبت تغییر و روابط ایمن
							کنترل و تأثیرات معنوی

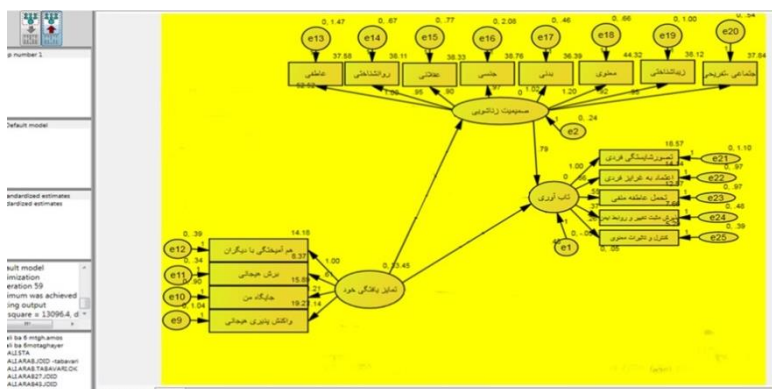
۰/۰۱۷ بدست آمده که کمتر از ۰/۰۵۰ است شاخص‌های برازش مقایسه‌ای CFI (Comparative Fitness Indices) شاخص نیکویی برازش تعدیل شده یا انطباقی (Adjusted goodness of fit index) AGFI شاخص برازندگی افزایشی (Increased Fitness Index) JFI شاخص نیکویی برازش (Index Goodness of Fit) شاخص برازش هنجار شده (Normalized fit index) NFI شاخص برازش تناسب نسبی (Relative Fit Index) RFI شاخص برازش تناسب افزایشی یا شاخص برازش فرایند (Incremental Fit Index) IFI و شاخص برازش هنجار نشده (نرمال نشده) (Fit Index not Normalized) TLI یا NNFI) به ترتیب ۰/۹۲۴، ۰/۹۰۵، ۰/۹۸۶، ۰/۹۰۱، ۰/۹۱۵ و ۰/۹۵۷ بدست آمده‌اند و شاخص برازش مقتصد (PCFI)، شاخص برازش هنجار شده مقتصد (PNFI)، به ترتیب ۰/۷۴۱، ۰/۷۳۸ بدست آمده‌اند که بیشتر از ۰/۶۰ می‌باشند و نشان‌دهنده برازش مناسب و مطلوب مدل دارند (شکل ۲).

جدول ۳ ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. بین تمایز یافتگی خود ($r = ۰/۷۳۲, P > ۰/۰۱$) صمیمیت زناشویی ($r = ۰/۸۵۶, P > ۰/۰۱$) با تاب‌آوری رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

جدول ۳. ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	۱	۲	۳
تمایز یافتگی خود	۱		
صمیمیت زناشویی	۰/۷۳۲	۱	
تاب‌آوری	۰/۸۵۶	۰/۸۶۶**	۱

جهت آزمودن مدل مورد نظر در پژوهش حاضر، روش الگویابی معادلات ساختاری (SEM) اعمال گردیده است. برای بررسی برازندگی مدل از شاخص‌های آمده شده در جدول ۴ استفاده شده است. شاخص تقریب برازندگی (PCLOSE (Fitness Approximation Index).

شکل ۲. شکل نهایی پژوهش

جدول ۴. شاخص‌های برازندگی مدل

مقدار بدست آمده	مقدار قابل قبول	شاخص‌های برازندگی مدل	مقدار بدست آمده	مقدار قابل قبول	شاخص‌های برازندگی مدل
۰/۹۸۶	بیشتر از ۰/۹	شاخص نیکویی برازش	۰/۰۴۵	کمتر از ۰/۰۸	خطای ریشه مجذور میانگین تقریب
۰/۹۸۳	بیشتر از ۰/۹	شاخص برازش هنجار شده	۰/۰۱۷	کمتر از ۰/۰۵۰	شاخص تقریب برازندگی
۰/۹۰۱	بیشتر از ۰/۹	شاخص برازش تناسب نسبی	۰/۹۱۳	بیشتر از ۰/۹	شاخص برازش مقایسه‌ای
۰/۹۱۵	بیشتر از ۰/۹	شاخص برازش تناسب افزایشی	۰/۹۲۴	بیشتر از ۰/۹	شاخص نیکویی برازش تعدیل شده یا انطباقی
۰/۹۵۷	بیشتر از ۰/۹	شاخص برازش هنجارنشده	۰/۷۴۱	بیشتر از ۰/۶	شاخص برازش مقتصد
۲۰۷	بیشتر از ۲۰۰	شاخص هولتر HOELTER (۰/۰۵)	۰/۷۳۸	بیشتر از ۰/۶	شاخص برازش هنجار شده مقتصد
۲۱۵	بیشتر از ۲۰۰	شاخص هولتر HOELTER (۰/۰۱)	۰/۹۰۵	بیشتر از ۰/۹	شاخص برازندگی افزایشی

افراد بیشتر باشد، تاب‌آوری فرد نیز افزایش می‌یابد افراد تمایز یافته تعریف مشخصی از خود و عقایدشان دارند، آنها می‌توانند جهت خویش را در زندگی انتخاب کنند و در موقعیت‌های شدیداً عاطفی که در بسیاری از افراد منجر به رفتارهای بروز غیرارادی و گرفتن تصمیمات نافرجام می‌شود، کنترل خود را از دست ندهند و با در نظر گرفتن عقل و منطق، تصمیم‌گیری کنند در مقابل، افراد تمایز نیافته که هویت تعریف شده‌ای از خود ندارند و در نقش‌ها و مسائل بین شخصی موجود همراه با موج عاطفی خانواده حرکت می‌کنند، اضطراب مزمن بالایی را تجربه می‌کنند و مستعد مشکلات روان شناختی و بروز نشانه‌های بیم‌اری هستند (۲۱).

از جمله مهم‌ترین عوامل روانشناختی مؤثر بر صمیمیت زناشویی، می‌توان به مفهوم خودتمایز یافتگی اشاره کرد. چهار مؤلفه تمایز یافتگی خود عبارتند از: واکنش‌پذیری عاطفی، گریز عاطفی، جایگاه من و همجوشی یا هم آمیختگی با دیگران. رابطه منفی و معنادار بین واکنش‌پذیری عاطفی و صمیمیت زناشویی نشان داد هرچه واکنش‌پذیری عاطفی فرد بالا باشد، واکنش‌های اجتنابی همسر نیز افزایش خواهد یافت و صمیمیت زناشویی همسران کاهش می‌یابد (۲۲).

افراد با گریز عاطفی بالا در تعاملات اجتماعی دچار مشکل بوده و معمولاً از مواجهه با مسائل دشوار اجتناب می‌کنند (۲۳). این الگوی رفتاری در تعاملات اجتماعی مانند روابط زناشویی نیز تکرار شده و عاملی تهدیدکننده برای استحکام و عمق رابطه محسوب می‌شود؛ بنابراین، هرچه گریز عاطفی بیشتر باشد، آسیب‌پذیری در روابط آینده نیز افزایش می‌یابد. به طوری که شواهد نشان می‌دهد گریز عاطفی بیشتر به صمیمیت و رضایت زناشویی کمتر منجر شده و زمینه اختلافات زناشویی، طلاق، دلسردی و خیانت از سوی همسر را نیز فراهم می‌کند. از دیگر مؤلفه‌های تمایز یافتگی میتوان به همجوشی با دیگران اشاره کرد. مفهوم همجوشی به معنی عدم توانایی تفکیک فکر از احساس و بیان ارزش‌های کاذب به جای عقاید واقعی بوده و وجود مثلث بندی و همانندسازی مفرط با والدین از جمله ویژگی‌های این مفهوم به شمار می‌رود (۲۴).

بارهای عاملی استاندارد برای مسیر تمایز یافتگی خود به صمیمیت زناشویی ۱/۲۰۲، برای مسیر تمایز یافتگی خود به تاب‌آوری ۰/۸۴۲ و برای مسیر صمیمیت زناشویی به تاب‌آوری ۰/۹۰۹ بدست آمد که همگی بالای ۰/۵ می‌باشد خطای استاندارد مسیرهای فوق نیز به ترتیب ۰/۰۳۵، ۰/۲۲۴، ۰/۳۷۰ و ۴/۳۷۰ و ۲/۴۰۵، ۵/۳۶۶، نسبت بحرانی به ترتیب، ۰/۲۰۸ و ۰/۹۰۵ بدست آمد و برای همه مسیرهای فوق معنی‌دار بود.

جهت ارزیابی روابط واسطه‌ای یا میانجی در مدل دوم نیز از آزمون بوت استرپ و برای بررسی وضعیت میانجی‌گری، از نمودار تصمیم‌گیری تحلیل میانجی‌گری با استفاده از روش بوت استرپینگ (Streeping Bot) استفاده شد. همانطور که در جدول ۵ مشاهده می‌گردد، رابطه تمایز یافتگی خود با تاب‌آوری با میانجی‌گری صمیمیت زناشویی که اثر مستقیم و غیر مستقیم و کل آن به ترتیب ۰/۸۹۲، ۰/۲۱۶- و ۰/۶۷۶ بدست آمد.

جدول ۵. ضرایب مسیر مدل ساختاری

مسیرهای مستقیم	برآورد	خطای استاندارد	نسبت بحرانی	معنی‌داری
تمایز یافتگی خود به صمیمیت زناشویی	۱/۲۰۲	۰/۲۲۴	۵/۳۶۶	۰/۸۴۱
تمایز یافتگی خود به تاب‌آوری	۰/۸۴۲	۰/۰۳۵	۲/۴۰۵	۰/۸۰۹
صمیمیت زناشویی به تاب‌آوری	۰/۹۰۹	۰/۲۰۸	۴/۳۷۰	۰/۸۵۶

بحث

هدف از این پژوهش، بررسی مدل‌یابی تاب‌آوری بر اساس انعطاف‌پذیری شناختی، تنظیم شناختی هیجان و تمایز یافتگی خود با نقش میانجی صمیمیت زناشویی بود. نتایج نشان داد که ضریب مسیر مستقیم تمایز یافتگی خود، صمیمیت زناشویی بر تاب‌آوری معنادار بود (جدول ۶). نتایج مطالعه با تحقیقات (۱۰-۱۶) همسو بود ولی با نتایج تحقیقات (۱۷-۲۰) همسو نبود. در تبیین نتایج به دست آمده می‌توان گفت که هرچه میزان تمایز یافتگی در

جدول ۶. نتایج بوت استرپ تمایز یافتگی خود بر تاب‌آوری با نقش میانجی صمیمیت زناشویی

مسیرهای واسطه‌ای	شاخص‌ها	اثر مستقیم	اثر غیرمستقیم	اثر کل	وضعیت میانجی‌گری
رابطه تمایز یافتگی خود با تاب‌آوری با میانجی‌گری صمیمیت زناشویی	ضریب مسیر	۰/۸۹۲	-۰/۲۱۶	۰/۶۷۶	میانجی‌گری کامل
	معنی‌داری دو دامنه	-۰/۳۸۱	۰/۴۴۷	۰/۰۶۶	
	کرانه پایین	۰/۲۳۱	-۰/۰۳۲	۰/۱۹۹	
	کرانه بالا	۰/۶۴۲	-۰/۴۹۹	۰/۱۴۱	

پژوهشگران پیشنهاد می‌شود که انجام پژوهش با حجم نمونه بزرگتر و محدوده جغرافیایی وسیع‌تر انجام گیرد.

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف نقش میانجی صمیمیت زناشویی در رابطه بین تمایز یافتگی خود بر تاب‌آوری در پرستاران زن متأهل انجام شد. لذا هرچه زوجین قدرت تمایز یافتگی و میزان صمیمیت زناشویی بیشتری داشته باشند، در برخورد با مشکلات زندگی به نحو مطلوب‌تری عمل می‌کنند.

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله بر خود لازم می‌دانیم از همکاری و همراهی تمامی پرستاران، کادر درمانی و بیمارستانی مراکز دولتی شهر کرج و کادر اداری دانشگاه علوم پزشکی استان البرز که ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند، صمیمانه تشکر و قدردانی کنیم.

سهم نویسندگان

مفهوم‌سازی: کیانوش زهراکار، محسن کمالی‌نیا؛ روش پژوهش و نمونه‌گیری: مهدی عرب‌زاده، محسن کمالی‌نیا؛ تحلیل داده‌ها، نگارش متن و بازبینی: تمام نویسندگان.

تضاد منافع

این پژوهش با منافع شخص یا سازمانی منافات ندارد.

همچنین، تلاش برای خشنودی دیگران به منظور دریافت تأیید و حمایت، چسبندگی عاطفی و عدم وجود قدرت تصمیم‌گیری به طور مستقل، از جمله پیامدهای آن محسوب می‌شود به طور کلی، به نظر می‌رسد افراد با سطح بالای همجوشی در ایجاد فردیت و تعیین مرزبندی‌های مشخص مشکل داشته و تصمیماتشان وابسته به نظر دیگران است (۲۵). در مقابل، مفهوم جایگاه من بیانگر توانایی فرد برای حفظ هویت خود و همچنین مقاومت در برابر فشارهای بیرونی است. افراد با این ویژگی، نسبت به عقاید و ارزش‌های خود آگاه بوده و هنگام تعارض با دیگران به نظام ارزشی خود متعهد باقی می‌مانند (۲۶). مفهوم تمایز یافتگی خود نقش بسزایی در سبک‌های دلبستگی عاشقانه و روابط زوجی دارد زوج‌های تمایز یافته، در کنار روابط صمیمانه و انعطاف‌پذیر، هنگام مواجهه با عقاید متفاوت، تاب‌آوری بیشتر و واکنش‌پذیری عاطفی کمتری نشان می‌دهند (۲۷). در حالیکه زوج‌های با تمایز یافتگی پایین، بلوغ هیجانی کمتر و ظرفیتی محدود برای روابط صمیمانه دارند و تاب‌آوری کمتری نیز از خود نشان دادند (۲۸). از آنجا که نزدیک بودن زناشویی و صمیمیت زوجین، باعث بهبود وضعیت روحی و روانی افراد می‌شود، لذا کیفیت زندگی آنان نیز افزایش می‌یابد (۲۹). همچنین فقدان صمیمیت یا طرد شدن، منجر به آشفتگی و گسترش مشکلات ارتباطی و روانی می‌شود (۳۰).

محدودیت‌ها و پیشنهادهای پژوهشی و کاربردی:

تعمیم‌پذیری یافته‌ها باید با احتیاط عمل کرد زیرا پژوهش حاضر، محدود به پرستاران زن متأهل شاغل در سال ۱۴۰۱ در مراکز بیمارستانی و درمانی دولتی در شهر کرج بود و تممیم به سایر کادر درمان و یا همه مراکز بیمارستانی و درمانی و یا سایر شهرها امکان‌پذیر نیست. به سایر

References

- Bartle-Haring S, Ferriby M, Day R. Couple differentiation: Mediator or Moderator of depressive symptoms and relationship satisfaction?. *Journal of Marital and Family Therapy*. 2019;45(4):563-77. doi: 10.1111/jmft.12326
- Bao Y, Sun Y, Meng S, Shi J, Lu L. 2019-nCoV epidemic: address mental health care to empower society. *Lancet*. 2020;395(10224):e37-e38. PMID: 32043982 doi: 10.1016/S0140-6736(20)30309-3
- Bartle-Haring S, Gregory P. Relationship between differentiation of self and the stress and distress associated with predictive cancer genetic counseling and testing: preliminary evidence. *Families, Systems, & Health*. 2003;21(4):357-81. doi: 10.1037/1091-7527.21.4.357
- Be D, Whisman MA, Uebelacker LA. Prospective associations between marital adjustment and life satisfaction. *Personal Relationships*. 2013;20(4):728-39. doi: 10.1111/per.12011
- Beckman CM, Stanko TL. It takes three: Relational boundary work, resilience, and commitment among navy couples. *Academy of Management Journal*. 2020;63(2):411-39. doi: 10.5465/amj.2017.0653
- Bowen M. Family therapy in clinical practice. New York: Jason Aronson, Inc; 1978.
- Bradley JM, Hojjat M. A model of resilience and marital satisfaction. *J Soc Psychol*. 2017;157(5):588-601. PMID: 27802115 doi: 10.1080/00224545.2016.1254592
- Brigid M, Chaboyer W, Wallis M, Grimbeek P. Resilience in the operating room: developing and testing of a resilience model. *Journal of Advanced Nursing*. 2007;59(4):427-38. doi: 10.1111/j.1365-2648.2007.04340.x
- Bridge EN. Review of a case study in light of Bowen theory: Self-differentiation. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*. 2019;3(5):65-72. doi: 10.31461/ybpd.556080
- Burton NW, Pakenham KI, Brown WJ. Feasibility and effectiveness of psychosocial resilience training: A pilot study of the READY program. *Psychology Health & Medicine*. 15(3):266-77. doi: 10.1111/jmft.12326
- Campbell-Sills L, Stein MB. Psychometric analysis and refinement of the Connor-Davidson Resilience Scale(CD-RISC): validation of a 10-item measure of resilience. *J Trauma Stress*. 2007;20(6):1019. doi:10.1002/jts.20271
- Cohn MA, Fredrickson BL, Brown SL, Meikles JA, Conway AM. Happiness unpacked: positive emotions increase life satisfaction by building resilience. *Emotion*. 2009;9(3):361-8. doi:10.1002/jts.20271
- Connor KM, Davidson JR. Development of a new resilience scale: the Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC). *Depress Anxiety*. 2003;18(2):76-82. PMID: 12964174 doi: 10.1002/da.10113
- Conway L, Wolverson E, Clarke C. Shared experiences of resilience amongst couples where one partner is living with dementia grounded theory study. *Front Med (Lausanne)*. 2020;7:219. PMID: 32582728 doi: 10.3389/fmed.2020.00219
- Daks JS, Peltz JS, Rogge RD. Psychological flexibility and inflexibility as sources of resiliency and risk during a pandemic: Modeling the cascade of COVID-19 stress on family systems with a contextual behavioral science lens. *J Contextual Behav Sci*. 2020;18:16-27. PMID: 32834972 doi: 10.1016/j.jcbs.2020.08.003
- Dell'Isola R, Durtschi J, Morgan P. Underlying mechanisms explaining the link between differentiation and romantic relationship outcomes. *Am J Fam Ther*. 2019;47(5):293-310. doi: 10.1080/01926187.2019.1655814

17. Doorley JD, Kashdan TB, Alexander LA, Blalock DV, McKnight PE. Distress tolerance in romantic relationships: A daily diary exploration with methodological considerations. *Motiv Emot*. 2019;43(3):505-16. [doi: 10.1007/s11031-019-09751-3](#)
18. Viet Bui M, McInnes E, Ennis G, Foster K. Protocol for a mixed methods process evaluation of the Promoting Resilience in Nurses (PRiN). *Int J Ment Health Nurs*. 2022;31(3):687-96. [pmid: 35279934](#) [doi: 10.1111/inm.12989](#)
19. Friborg O, Hjedal O, Rosenvinge OH, Martinussen M, Aslaksen M, Flaten MA. Resilience as a moderator of pain and stress. *J Psychosom Res*. 2006;61(2):213-9. [pmid: 16880024](#) [doi: 10.1016/j.jpsychores.2005.12.007](#)
20. Garnefski N, Baan N, Kraaij V. Psychological distress and cognitive emotion regulation strategies among farmers who fell victim to the foot-and-mouth crisis. *Personality and Individual Differences*. 2005;38(6):1317-27. [doi: 10.1016/j.paid.2004.08.014](#)
21. Gloria AM, Caste llanos SJ, Orozco N. Perceived educational barriers, cultural fit, coping responses and psychological well being of Latina undergraduates. *Hispanic Journal of Behavioral Sciences*. 27(2):161-83. [doi: 10.1177/0739986305275097](#)
22. Holdsworth K, McCabe M. The impact of younger-onset dementia on relationships, intimacy, and sexuality in midlife couples: a systematic review. *Int Psychogeriatr*. 2018;30(1):15-29. [doi: 10.1017/S1041610217001806](#)
23. Homaei R. Relationship between attachment to God, moral intelligence and differentiation of self with marital satisfaction in nurses [in Persian]. *Journal of Health and Care*. 2019;20(4):270-9. [doi: 10.29252/jhc.20.4.270](#)
24. Hwang W, Yoon J, Silverstein M, Brown MT. Husband-wife religious discordance, marital satisfaction, and risk of marital dissolution in two generations. *Journal of Family Issues*. 2019;40(9):1201-23. [doi: 10.1177/0192513X19835871](#)
25. Işık E, Özbiler Ş, Schweer-Collins ML, Rodríguez-González M. Differentiation of self predicts life satisfaction through marital adjustment. *The American Journal of Family Therapy*. 2020;48(3):235-49. [doi: 10.1080/01926187.2020.1732248](#)
26. Lahav Y, Price N, Crompton L, Laufer A, Solomon Z. Sexual satisfaction in spouses of Ex- POWs: the role of PTSD symptoms and self-differentiation. *J Sex Marital Ther*. 45(8):755-66. [pmid: 30924723](#) [doi: 10.1080/0092623X.2019.1594478](#)
27. Langer K, Wolf OT, Jentsch VL. Delayed effects of acute stress on cognitive emotion regulation. *Psychoneuroendocrinology*. 2021;125:105101. [pmid: 33460986](#) [doi: 10.1016/j.psyneuen.2020.105101](#)
28. Kardan-Souraki M, Hamzehgardeshi Z, Asadpour I, Mohammadpour RA, Khani S. A review of marital intimacy-enhancing interventions among married individuals. *Glob J Health Sci*. 8(8):74-93. [pmid: 27045400](#) [doi: 10.5539/gjhs.v8n8p74](#)
29. Kruczek A Basińska MA Janicka M. Cognitive flexibility and flexibility in coping in nurses the moderating role of age seniority and the sense of stress. *Int J Occup Med Environ Health*. 2020;33(4):507-21. [doi: 10.13075/ijomeh.1896.01567](#)
30. Labrecque LT, Whisman MA. Extramarital sex and marital dissolution: Does identity of the extramarital partner matter? *Fam Process*. 2019;9:271-87. [pmid: 31290150](#) [doi: 10.1111/famp.12472z](#)
31. Lampis J, Cataudella S, Busonera A, Skowron EA. The role of differentiation of self and dyadic adjustment in predicting codependency. *Contemporary Family Therapy*. 2017;39(1):62-72. [doi: 10.1007/s10591-017-9403-4](#)
32. Lampis J, Cataudella S. Adult attachment and differentiation of self-constructs: a possible dialogue?. *Contemp Fam Ther*. 2019;41(3):227-35. [doi: 10.1007/s10591-019-09489-7](#)
33. Lampis J, Cataudella S, Agus M, Busonera A, Skowron EA. Differentiation of self and dyadic adjustment in couple relationships: A dyadic analysis using the actor-partner interdependence model. *Fam Process*. 2019;58(3):698-715. [pmid: 29888447](#) [doi:10.1111/famp.12370](#)